

Minnesanteckningar för dialog på tjänstemannanivå Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft, 22 september 2015

1. Välkommen

Mari Mild, näringsdepartementet inleder tjänstemannaforum med en kort återkoppling från vårens möte. Mari betonar att synpunkter från föregående möte om bristen på tid till dialog uppmärksammas, men att dagens möte troligen också kommer att upplevas mer som ett informationsmöte. Mari ber om tålamod i processen att gemensamt utveckla Forum på både tjänstemanna- och politisk nivå, också utifrån att många sakkunniga från regeringskansliet uttryckt önskemål att möta tjänstemän och politiker nu när Forum startar upp.

Aktuellt just nu (PPT bifogas):

- **Budgetpropositionen.** Presenteras mer ingående vid politikerforum 2 oktober.
- Den **Nationella Strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020** är nu beslutad.
- Planeringsförutsättningarna för **kommittédirektivet för en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder** presenteras kortfattat.

Diskussion:

- Flera ledamöter betonar att det är viktigt att tydliggöra hur regeringskansliet ser på regionerna roll i genomförandet av den regionala tillväxtpolitiken. Regionala aktörer vill få möjlighet att bidra i tidig skeden samt förtydliganden om regeringskansliet önskar inspel/dialog i kompletterande skeden.
- Villkorsbesluten lyfts fram som avgörande för den regionala planeringen och behöver diskuteras vidare i denna gruppering.

Notera:

- Näringsdepartementet önskar inspel om vilka nätverk/arbetsgrupper som behövs för ett effektivt genomförande av nationella strategin och den regionala tillväxtpolitiken.
- Villkorsbesluten kommer att lyftas som informations- och diskussionspunkt till nästa tjänstemannaforum 20 november.
- Angående kommittédirektivet för sammanhållen politik för Sveriges landsbygder: regionala aktörer kommer bjudas in löpande under arbetet bland annat i form av regionala dialogmöten och insatser kommer också att genomföras i Reglab. Information kommer att ges vid politikerforum 2 oktober.

2. Innovation och företagande

Under programpunkten föredrar följande personer: *Jon Simonsson*, Näringsdepartementet, *Karin Olofsdotter*, Utrikesdepartementet, *Mikael Gröning*, Näringsdepartementet samt *Joakim Tiséus*, Vinnova. PPT bifogas.

Under *Jons* presentation lyfts bland annat följande fram:

- **Prioriteringar i det svenska innovationsarbetet.** Alla statsråd och departement har fått i uppdrag att arbeta mer horisontellt.
- **kommande FoI-proposition** med fokus på forskning, innovation och högre utbildning. Propositionen som tas fram av Utbildningsdepartementet har ett 10-årigt perspektiv, men budget är indikativ på fyra år.

- **Nationella innovationsrådet** samt **utredningen om kapitalförsörjning** (En fondstruktur för innovation och tillväxt).
- **Upphandlingsstrategin**, där offentlig sektor och ett starkt regionalt ledarskap betonas.

Diskussion:

- Innovation sker i en geografi, där regionala aktörer följer, stöttar och initierar processer. Det regionala arbetet förutsätter rätt förutsättningar till de regionala aktörerna från nationell nivå, exempelvis avseende strategisk inriktning på export och internationaliseringsfrågor, smart specialisering.

Karin ger i sin presentation (PPT bifogas) en förhandsbild av **exportstrategin**. Strategin lanseras av näringsminister Mikael Damberg under vecka 40, 2015. Presentationen beskriver strategins utgångspunkt, målsättning och val av prioriteringar. Hon beskriver också kort Team Sweden, ett strategiskt forum att möta internationell efterfrågan på helhetslösningar.

Diskussion:

- Prioriterade marknader och uppdragen till bland annat Business Sweden diskuteras. Önskemål att komma tillbaka till denna diskussion vid kommande möten eftersom samtliga län har avtal med Business Sweden.
- Uppmaning att använda regionala aktörer som verktyg i arbetet istället för att enbart informera om vad som planeras.

Notera:

- Tjänstemannaforum ses som en viktig länk för dialogen mellan regional och nationell nivå kring exportstrategins genomförande. Karin ber att få återkomma vid tjänstemannaforum 20 november och önskar regionala inspel till arbetet inför nästa möte.

I *Mikaels* presentation (PPT bifogas) förtydligas processen att ta fram nyindustrialiseringsstrategin (NIST) som blir en kortfattad skrivning med en kopplad handlingsplan – en action plan för genomförande. Mikael betonar att industrins betydelse för vår välfärd, genom den nya strategin får ett förnyat fokus.

I presentationen lyfts bland annat följande fram:

- Arbetet har en tydlig koppling till innovationsarbetet med fokus på life science, digitalisering och miljöteknik, men omfattar tillverknings-industrin och den industrinära tjänstesektorn.
- Ambition är att lansering ska ske redan 17 december 2015 och redan nu finns 50 mkr till genomförande 2016, därefter 40 mkr per år fram till 2019.

Diskussion:

- Flera regionala aktörer har erfarenhet av vilka verktyg som kan vara avgörande när upp- och nergångarna inom stora industrier kommer. Regionala aktörer vill vara med och bidra och påverka satsningar i handlingsplanen.

Notera:

- Inspel till målformuleringar mm önskas från regionala aktörer i tjänstemannaforum, senast den **16 oktober, 2015**. Se bilaga för frågeställningar!

Avslutningsvis beskriver *Joakim Vinnovas* uppdrag att göra en regional nedbrytning av de insatser som Vinnova genomför i respektive län/region (PPT bifogas). Presentationen följs av regionala exempel från Norrbotten och Östergötland.

Notera:

- Vinnovas nyframtagna översikter om fördelning av medel på regional nivå kommer troligen att kunna hämtas på Vinnovas webbplats inom kort.

3. Summering av förmiddagen

Mari Mild avrundar förmiddagens presentationer och diskussioner med följande summering och inspel till tjänstemannaforum 20 november:

- Tid för dialog behövs vid Forums mötestillfällen. Ett förslag är att skicka ut informationsunderlag/presentationer inför möten, som en grund till diskussionen vid mötet.
- Forum behöver erbjuda en möjlighet att ge inspel till aktuella frågor i tidiga skeden för att nå flernivåsamverkan/medägarskap. Ett förarbete kan ske via Regional kontakt och Länsrådsgruppens mötestillfällen.
- Önskemål att sammanhållningspolitiken lyfts fram vid nästa tjänstemannaforum. Den arbetsgrupp som diskuterades vid vårens tjänstemannaforum är under arbete, mer information vid novembermötet.

Tillväxtverket meddelar att Forum nu har en egen webbplats. Här kommer presentationer, minnesanteckningar och information inför möten att kunna läggas ut – för att minska belastningen vid e-postutskick.

4. Återkoppling från analysgruppen och RND-FOI

Sverker Lindblad och *Erik Joachimsson*, Näringsdepartementet beskriver hur de båda arbetsgrupperna knyts till Forum och att möten i de båda grupperingarna följer dialogen i Forum (PPT bifogas).

I *Eriks* presentation lyfts bland annat följande fram:

- Vid senaste mötet i Västerås 18 september diskuterades både nyindustrialiserings- och exportstrategin i syfte att ge inspel till Forum, via tjänstemän och politiker.

I *Sverkens* presentation lyfts bland annat följande fram:

- Analysgruppen har funnits så länge som nationella strategier funnits, totalt 10 år. Men först nu formaliserad genom regeringsbeslut. Nordregio och SKL är inbjudna organisationer och Tillväxtanalys är samordnande myndighet.
- Bidra med kunskapsunderlag mellan regional och nationell nivå. Önskvärt att den regionala dimensionen ska lyftas fram och tydliggöras i myndigheternas analysarbete. Nu testas ett upplägg – där inspel önskas från tjänstemannaforum.

Frågor till tjänstemannaforum:

- Är innehållet relevant och användbart för forum och de regionala aktörerna
- Är formen och omfattningen bra, om inte vad ska förbättras?
- Är ett liknande upplägg önskvärt för framtida tjänstemannaforum
- Kan politikerforum vara betjänt av liknande/motsvarande underlag

Diskussion:

- Tjänstemannaforum bekräftar att man ser att ambitionsnivån för arbetsgrupperna och analysgruppens underlag är rätt.
- Regionalt utvecklingsansvariga saknar några myndigheter i analysgruppen; bland annat ESF-rådet och Arbetsförmedlingen. Detta beror på beslut hos deras departement. Gemensam ståndpunkt är att öka dialog och kunskap mellan myndigheter och regionala utvecklingsaktörer.

5. Styrning och uppföljning

Anders Widholm och Sebastian Stålfors, Statskontoret presenterar sig och Statskontorets uppdrag i stort. Uppdraget avser att utreda åtgärder för ökat resultatfokus i uppföljningen av anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt (regionala projektmedel). Den andra delen som ingår är att föreslå ett nationellt uppföljningssystem.

Notera:

- En referensgrupp kommer att bildas där alla regionalt utvecklings-ansvariga aktörer får möjlighet att utse en representant. Ambitionen är en öppen och löpande dialog.
- Uppdraget finns presenterat på Statskontorets webbplats.

6. Bostäder och regional samhällsplanering

Sara Jendi Linder, tidigare huvudsekreterare i Bostadsplaneringskommittén gör en kort föredragning (PPT bifogas) och tillbakablick på bostadsplaneringskommitténs uppdrag och slutbetänkande.

I presentationen lyfts bland annat följande fram:

- Slutbetänkandet innefattar tre huvudsakliga förslag:
 - Lagkrav på ökad samordning mellan utpekade planeringsslag
 - Regeringen bör besluta om en nationell strategi för fysisk planering och bostadsförsörjning.
 - En regional fysisk planering.

Diskussion och förtydligande:

- *Sara* förtydligar att utan staten i processen uppnås inte en helhetsbild. Om inte länsstyrelserna lämnar ett yttrande har de inte heller krav på sig att ta in synpunkter från andra statliga myndigheter. Poängen är att få med staten på banan tidigt i processen; istället för att staten avviker från yttranden. Kritiken säger att det blir ytterligare en nivå i planeringsarbetet. *Sara* tycker att regionala aktörer ska våga driva processerna.

Därefter ger *Jon Resmark, Boverket* och *Maria Engström, Tillväxtverket* en aktuell bild av det gemensamma uppdraget – samhällsplanering för näringslivsutveckling (PPT bifogas). Det behövs inte bara arbete på kommunal och regional nivå, utan också på nationell nivå för att möta kraven på samordning.

I presentationen lyfts bland annat följande fram:

- Regionala exempel från Järfälla, Jämtlandsstråket samt Skaraborg.
- Hur den regionala samhällsplaneringen kan förstärkas, exempelvis genom att se en "kantzon" mellan samhällsplanering och näringslivsutveckling som synliggör konkurrensförutsättningar.

- Ett program som genomförs i väntan på beslut efter bostadsförsörjningskommitténs slutbetänkande – som bygger på behovet att hitta samverkansformer mellan lokal, regional och nationell nivå
- Nästa steg är ett gemensamt utvecklingsarbete mellan Trafikverket, Tillväxtverket och Boverket.

Notera:

- Programmet har en avslutande konferens den 27 januari 2016 och kommer i samband med detta att publicera en antologi.
- Regionalt utvecklingsansvariga aktörer har en stor och viktig uppgift framöver. *Jon* och *Maria* efterfrågar vilken förväntan som finns på centrala myndigheter i detta arbete, innan nya lagkrav införs. Spela in behov och önskemål!

7. Livsmedelsstrategin

Mari Mild introducerar punkten. Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht har uttryckt en önskan att punkten tas upp vid tjänstemannaforum, eftersom frågan är mycket prioriterad och aktuell just nu.

Christina Nordin, Näringsdepartementet, beskriver förutsättningarna och ambitionsnivån med livsmedelsstrategin (PPT bifogas). Därefter ger *Agneta Mårdsjö*, Västra Götalandsregionen inspel hur deras regionala arbete inom området ser ut (PPT bifogas).

I *Christinas* presentation lyfts bland annat följande fram:

- Propositionen ska läggas fram till riksdagen i mars 2016. En handlingsplan tas fram parallellt med strategiarbetet – båda i en omfattande dialog och förankringsprocess.

I *Agnetas* presentation lyfts bland annat följande fram:

- Erfarenheten från hur Västra Götalandsregionen valt att paketera frågorna i den regionala utvecklingsstrategin.
- Utmaningar som utmejslats under arbetets gång och hur de nu avser att synka en revidering med den nationella livsmedelsstrategin.

Diskussion:

- Bra att ha en framförhållning om 10 år – långsiktighet ger förbättrade förutsättningar både på regional- och nationell nivå.
- Hur kan livsmedelsstrategin kopplas ihop med de insatser som görs på regional nivå? Implementering av nya förslag från nationell nivå tar tid; Matlandet, Sveriges mathuvudstad, strategiarbete med mera. Nu ger regionerna inspel till strategin, men vad händer sedan?
- En legitimitet och en tydlig ambition behövs exempelvis kopplat klusterbildning inom lokal matproduktion.

Notera:

Christina vill återkomma till Forum vid ett senare tillfälle och fortsätta diskussionen, istället för att starta ett nytt mötesforum för regionala aktörer kopplat till livsmedelsfrågorna. Har ni frågor eller vill lämna ytterligare inspel går detta att göra till: n.livsmedelsstrategin@regeringskansliet.se

8. Övriga frågor och mötets avslutande

Inga övriga frågor har anmälts.

Mari Mild summerar dagen med att agendan för tjänstemannaforum fredagen den 20 november nu knutits upp för en fortsatt dialog kring export- och livsmedels-strategin samt att sammanhållningspolitiken behöver en programpunkt i agendan. Därutöver kommer villkorsbeslut och resultat och styrning att diskuteras. *Mari* nämner också att kompetensförsörjning/validering kommer bli en viktig fråga för politikerforum vid mötet i början av december. För att förstärka möjligheten till förberedelse och diskussion kommer agendan att förtydligas om det är en informations- och/eller diskussionspunkt som avses.

Från deltagarna lyfts vikten av att ha ett handlingsutrymme för akuta/aktuella frågor både vid tjänstemanna- och politikerforum.

Mari avrundar dagens diskussioner med att betona mötesformerna och några förslag som kommit upp under dagen. Det finns ett mervärde att hålla mötena i regeringskansliets lokaler; men för att möjliggöra en fördjupad dialog måste olika mötesformer testas. *Mari* tar med frågan till höstens fortsatta planering.